

GAZİANTEP L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/34

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 7/8/2025 tarihli ve 2025/548 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ	1
II. GENEL BİLGİLER	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme	8
D. Sağlık Hizmetleri	9
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	10
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	11
G. Dış Dünya ile İletişim	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme	14
B. Tavsiyeler.....	14
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	14
2. Gaziantep Şehir Hastanesine Yönelik Tavsiye	15
3. Şehitkamil İlçe Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye	15
4. Gaziantep İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	16
5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	16

KISALTMALAR

CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca; *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 13/11/2024 tarihinde Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ..., ... , İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Gaziantep Valiliği tarafından görevlendirilen Uzman Hekim ... ve Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede, TİHEK Heyeti tarafından, UÖM görevine, ziyaretin amacına ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler ile mahpusların¹ sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan farklı suç türünden mahpusların bulunduğu koğuş ve odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Ziyaret sürecince, Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara, TİHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel odalarda bulunmamıştır. Ziyaret kapsamında ortak kullanım alanlarında da incelemelerde bulunulmuş, çeşitli belge ve kayıtlar kontrol edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış, toplantıda ilk tespit ve gözlemler İdareye iletilmiş, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 7/11/2024 tarihli ve 43924 sayılı oluruna istinaden 13/11/2024 tarihinde, Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna² gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

¹ Bu raporda kullanılan mahpus sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükümlülükleri ifade etmektedir.

² Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

9. Kurum, Gaziantep ili Şehitkamil ilçesinde yer almaktadır. Kuruma toplu taşıma araçları ile ulaşım imkânı bulunmaktadır.

10. 2016 yılında inşa edilen Kurum, 185.199 metrekare açık alan üzerinde 40.451 metrekare kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda, 40'ı kadın ve 305'i erkek olmak üzere toplam 345 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvanlarına göre sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	3
İdare Memuru	4
Sayman	1
Sosyal Çalışmacı	2
Öğretmen	2
Psikolog	4
İnfaz ve Koruma Başmemuru	12
İnfaz ve Koruma Memuru	295
Diş Hekimi	2
Hemşire	1
Sağlık Memuru	2
Kâtip	5
Bilgisayar İşletmeni	2
Tekniker - Teknisyen	3
Sağlık Teknikeri	1
Ambar Memuru	1
Memur	2
Hizmetli	1
Şoför	1
TOPLAM	345

12. İdare tarafından, Kurumda görev yapan personelin hizmet içi ve yerinde eğitimler yoluyla Mesleki Teknik ve Müdahale Eğitimi, Firar ve Firar Girişimlerini Önleme Eğitimi, İlk Yardım Eğitimi, X-Ray Kullanım Eğitimi ve Merkez Kontrol Eğitimi aldığı ifade edilmiştir.

13. Kurum personelinin insan hakları, kişiler arası iletişim ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin özel bir eğitim almadığı ancak hizmet içi ve aday memurluk eğitimlerinde işkence ve kötü muamele konusunda bilgilendirildiği belirtilmiştir.

14. Kurumda, gündüz ve dörtlü vardiya olmak üzere iki farklı çalışma sistemi uygulanmaktadır. Personel; gündüz vardiyasında 08.00-17.00 saatleri arasında, dörtlü vardiya sisteminde ise 08.00-19.00 ile 19.00-08.00 saatleri arasında görev yapmaktadır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun kapasitesi 1.076, artırılmış kapasitesi ise 1.400'tür. Ziyaret tarihinde, Kurumda 2.764 hükümlü, 92 hükmen tutuklu ve 299 tutuklu olmak üzere toplam 3.155 mahpus bulunmaktadır. Mahpuslardan 116'sı yabancı uyruklu³ ve 1'i vatansızdır.

16. Kurumda 78 engelli ve 260 kronik rahatsızlığı⁴ bulunan mahpus bulunmaktadır.

17. Kurumda, 289 kadın mahpus ve anneleri yanında kalan 12 çocuk mevcuttur. Kurumda çocuk mahpus bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurum, 1'i idari blok olmak üzere toplam 6 bloktan oluşmaktadır.

19. Kurumda, tek kişi kapasiteli 92 oda, 16 kişi kapasiteli 44 koğuş, 14 kişi kapasiteli 12 koğuş, 6 kişi kapasiteli 15 koğuş, 7 kişi kapasiteli 2 koğuş ve 4 kişi kapasiteli 2 koğuş bulunmaktadır.

20. Kurumda, mevzuat uyarınca ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ya da bulaşıcı hastalığı olan mahpusların tek kişilik odalara, diğer mahpusların ise çok kişilik koğuşlara yerleştirildiği ifade edilmiştir. Mahpusların odalara yerleşiminin mevzuata uygun olarak hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre yapıldığı görülmüştür.

³ Kurumda, 113 Suriye, 1 Irak, 1 İran ve 1 Gürcistan uyruklu yabancı mahpus bulunmaktadır.

⁴ Kalp, tansiyon, KOAH, diyabet, Behçet hastalığı, MS hastalığı ve kanser hastalıklarıdır.

21. Koğuş ve odalarda; mahpus sayısı kadar yatak, yastık, nevresim takımı ve battaniye bulunduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından, Kuruma kabullerinde İdarenin kendilerine yatak, nevresim takımı ve yastık verdiği ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında, mahpusların kullandığı bazı yatakların eski ve kirli olduğu görülmüştür. İdare tarafından eski yatakların yenileriyle değiştirileceği belirtilmiştir.

22. Kapasitenin üstünde mahpus bulunan koğuşlarda, bazı mahpusların ortak yaşam alanında bulunan yer yataklarında yattığı ve birden fazla mahpusun aynı giysi dolabını kullandığı görülmüştür. Yapılan incelemede bazı dolapların eski ve paslı olduğu görülmüştür.

23. Kurumda sigara içilmeyen 3 koğuş bulunmaktadır. Bu koğuşlardan birinin tuvalet ve banyo bölümünde duvar sıvalarının döküldüğü görülmüş ve bölümün tavanda yer alan borulardan kaynaklı olarak kötü koktuğu anlaşılmıştır.

24. Koğuş ve odalarda, acil çağrı butonlarının bulunduğu görülmüştür. Yapılan incelemede buton zil ses seviyesinin duyulamayacak kadar düşük olduğu anlaşılmıştır. İdare tarafından, butonlara basıldığında zilin çalmasının yanı sıra acil durum ışığının yanıp söndüğü ve görevli personelin ilgili koğuş veya odalara gittiği belirtilmiştir.

25. Koğuş, oda ve havalandırma bahçelerinin temizliği mahpuslar tarafından yapılmaktadır. İdare tarafından, maddi durumu iyi olmayan mahpuslara ücretsiz temizlik malzemesi sağlandığı belirtilmiştir. Yardım verilen mahpus listesi incelenmiş olup mahpuslara temizlik malzemesi sağlandığı anlaşılmıştır. Yapılan incelemede, Kurumun genel olarak temiz olduğu görülmüştür.

26. Ziyaret sırasında Kurumda bazı alanlarda böceklenme olduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından, Kurumda ilaçlama yapıldığı ancak böcek sorununun çözülemediği ifade edilmiştir.

27. Kurum İdaresi ve mahpuslarla yapılan görüşmelerde; koğuşların havalandırma alanlarının sabah sayımı ile açıldığı hava kararmadan kısa bir süre önce kapatıldığı bilgisi edinilmiştir. Kurumda bulunan tek kişi kapasiteli her 4 odanın ise aynı havalandırma alanını kullandığı öğrenilmiştir.

28. Kurumun su ihtiyacı, şebeke ve kuyu suyu ile sağlanmaktadır. Mahpuslar tarafından, soğuk suya erişim açısından süre sınırı olmadığı, sıcak suya ise koğuş ve odaya göre değişmekle birlikte haftanın 3 veya 4 günü yaklaşık 45 ila 120 dakika sürelerle erişilebildiği ifade edilmiştir. Üst katlardaki banyo/tuvaletlerde su akışının yavaş ve az olduğu görülmüştür. İdare tarafından sıcak su miktarının artırılması ve üst katlara suyun tam miktarda sağlanmasına dair gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

29. Kurumda ısıtmanın doğalgaz yakıtlı kalorifer sistemi vasıtasıyla sağlandığı öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından özellikle geceleri ısınmanın yeterli olmadığı belirtilmiştir. Ziyaret tarihi itibarıyla havaların soğumaya başlaması nedeniyle ısınma sisteminin çalıştırılmaya başlandığı anlaşılmıştır.

30. Kurumda 2 geçici koğuş bulunmaktadır. İdare tarafından, Kuruma yeni gelen mahpusların doğrudan uygun koğuş ve odalara yerleştirildiği, geçici koğuşların kullanılmadığı belirtilmiştir.

31. Kurumda 4 kişi kapasiteli ve tek katlı 2 engelli koğuşu bulunmaktadır. Ayrıca içerisinde alafranga tuvalet bulunan tek katlı koğuş ile odaların mevcut olduğu ve engelli mahpusların engel durumuna göre bu koğuşlara veya odalara da yerleştirilebildiği belirtilmiştir.

32. Kurumda 2 doku hasarı ve travma önleyici oda⁵ bulunmaktadır. İdare tarafından, odaların uzun zamandır kullanılmadığı ve bu odalardan birinin tadilatının devam ettiği belirtilmiştir. İncelenen odalarda havalandırma penceresi ve lamba olduğu ve 2 güvenlik kamerasının bulunduğu ancak tuvalet bölümünün kamera görüş açısı içerisinde yer aldığı görülmüştür. Odalara ilişkin kayıt defterinden odaların en son 18/12/2021 tarihinde kullanıldığı anlaşılmıştır.

33. Kurumda içerisinde 5 çamaşır makinası ve 5 kurutma makinası olan 1 çamaşırhane bulunmaktadır. Bu makinelerde, erkek mahpusların çamaşırlarının 30 Türk Lirası karşılığında yıkandığı ve kurutulduğu bilgisi alınmıştır. Ayrıca Kurumda ilave 1 çamaşır makinası ve 1 kurutma makinası mevcut olup bu makinelerin kadın mahpuslar tarafından ücretsiz bir şekilde kullanılabildiği öğrenilmiştir. Mahpuslar tarafından, iki haftada bir kez belirlenen günde çamaşırlarının toplandığı ve yıkanıp kurutulmuş halde teslim edildiği ifade edilmiştir.

34. Kurumda, 7/24 kayıt yapan 597 güvenlik kamerası mevcuttur. Koğuşların ortak yaşam alanları, havalandırma alanları ve Kurumun diğer ortak alanlarında kameraların bulunduğu, tek kişi kapasiteli odalarda ve koğuşların yatakhane bölümlerinde ise kamera bulunmadığı ve kamera kayıtlarının kameraların çözünürlüğüne göre 93 güne kadar saklanabildiği görülmüştür.

35. Kurumda 1 kantin bulunmaktadır. Kantin ürün ve fiyat bilgisine koğuşlarda bulunan görüntülü görüşme cihazlarından ulaşıldığı, tekli odalara fiyat ve ürün listesinin her ay düzenli olarak dağıtıldığı öğrenilmiştir.

36. Görüşülen bazı mahpuslar tarafından, kantinde bulunan ürün miktarının talebi karşılayamadığı, satışı yapılan terlik ve çamaşırların kalitesiz olduğu, kantin ürün çeşitliliğinin

⁵ “Yumuşak oda” veya “süngerli oda” olarak da bilinmektedir.

yetersiz olduğu ifade edilmiş; kantinde konserve ürünleri, pantolon ve ayakkabı satılması talep edilmiştir. Kantinde ürünlerin türüne uygun depolandığı, saklama koşullarına uyulduğu ve kantin ürün listesine göre kantinde 342 ürünün satışının yapıldığı ancak konserve ürünleri, pantolon ve ayakkabı satılmadığı görülmüştür. İdare tarafından, mahpuslara pantolon ve ayakkabıların ziyaretçileri tarafından hediye olarak getirilebileceği veya kargo yolu ile gönderilebileceği belirtilmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

37. Kurum mahpus kabul alanında, 2 kadın arama odası, 2 erkek arama odası ve 1 mahpus bekleme odası bulunmaktadır. Alanda yapılan incelemede arama odalarında yapay ışıklandırma ve sandalye bulunduğu, kamera bulunmadığı, tek kullanımlık arama önlüğünün bulunduğu ve bekleme odasında kameranın mevcut olduğu görülmüştür. İdare tarafından, aramaların mahpusların onurunu incitmeyecek şekilde odada arama önlüğü giydirilerek ve çıkarılan giysilerin aranması biçiminde yapıldığı belirtilmiştir. Mahpuslar tarafından, Kuruma kabullerinde yapılan ilk aramada kendilerine arama önlüğü verildiği ifade edilmiştir.

38. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde Kuruma ilk kabullerinde psikologla görüşebildikleri, kendilerine hakları ile ilgili kitapçık verildiği ve bilgilendirme yapıldığı anlaşılmıştır.

39. Mahpuslar, iyi hâl değerlendirmesi sonucunda aldıkları puanların kendilerine bildirildiğini ifade etmişlerdir. Görüşülen bazı mahpuslar tarafından iyi halli olsalar dahi Kurumda ödül uygulamalarının⁶ yeterli olmadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda incelenen belgelerden 2024 yılı içerisinde toplam 122 mahpusa hediye ödülü verildiği anlaşılmıştır.

40. İdare tarafından dilekçelerin sabah sayımında görevli personel tarafından günlük olarak toplandığı, dilekçelerin konusuna göre tasnif edildiği ve gerekli havale işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından, verdikleri dilekçelerin ilgili makamlara gönderilmesinde genel olarak bir sorun yaşanmadığı, çıkış numarası talep ettiklerinde kendilerine çıkış numarası verildiği belirtilmiştir.

⁶ 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in “Ödül türleri” başlıklı 7’nci maddesinin birinci fıkrası şu şekildedir: “Hükümlü ve tutuklulara; a) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme, b) Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma, c) Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapma, ç) Üst üste kullanılmayan ziyaret sürelerini toplu olarak kullanma, d) Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma, e) Sosyal, kültürel veya sportif etkinliklerden öncelikli ve daha uzun süreli yararlanma, f) Haftalık harcama miktarını yarı oranında artırma, g) Tek kişilik odada televizyon bulundurma, ğ) Hediye, h) Takdir belgesi, ı) Tavsiye mektubu, ödülü verilebilir.”

41. Kurumda günde 2 defa sayım gerçekleştirildiği İdare ve görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

42. Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından, kendilerine yönelik işkence ve kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranış uygulanmadığı ancak bazı personel tarafından kaba bir üslup kullanıldığı ifade edilmiştir.

C. Beslenme

43. İdare tarafından Kurumda 3 öğün yemek verildiği, yemeklerin günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak haftalık yemek listesine göre Şehitkâmil Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı, verilecek yemek miktarının odalarda kalan mahpus sayısına göre belirlendiği ve dağıtımın görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından yapıldığı ifade edilmiştir.

44. Kurumda, 8 mahpusa diyet yemeği verildiği öğrenilmiştir. Bazı mahpuslar tarafından, dilekçeyle talep etmelerine rağmen kendilerine diyet yemek verilmediği ifade edilmiştir. İdare tarafından, diyet yemeğinin ilgili hekim raporu doğrultusunda verildiği belirtilmiştir.

45. Annesi yanında kalan çocuklar için mahpuslara verilen iâşe bedelinin %50 artırımlı olarak verildiği belirtilmiştir. Gerçekleştirilen incelemede annesi yanında kalan çocuklara her öğünde ilave ek gıda ve yemeklerin verildiği görülmüştür.

46. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından genel olarak yemek kalitesinin ve miktarının yeterli olmadığı ifade edilmiştir. İdare tarafından, şikâyetlerin Açık Ceza İnfaz Kurumuna iletildiği ve takibinin yapılacağı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından inceleme sırasında öğle yemeği Kurumda yenilmiş ve öğle yemeğinin lezzeti, kalitesi ve doyuruculuğu Heyet tarafından yeterli bulunmuştur.

47. Mahpuslar tarafından, mahkemeye götürüldüklerinde kendilerine kumanya verildiği ancak hastaneye sevke gittiklerinde kumanya verilmediği ifade edilmiştir.

48. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyundan ve Kurum kantininden temin edilen ambalajlı su ile karşıladıkları öğrenilmiştir. Şebeke suyunun analizinin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından düzenli olarak yaptırıldığı belirtilmiş, Ziyaret Heyeti tarafından incelenen su analiz raporlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu tespit edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

49. Kurumda sağlık hizmetleri, aile hekimliği birimi ve diş sağlığı birimi tarafından yerine getirilmektedir. Revirde, Sağlık Bakanlığına bağlı 1 hekim ve 1 hemşire ile Adalet Bakanlığına bağlı 2 diş hekimi, 1 hemşire ve 2 sağlık memurunun tam zamanlı görev yaptığı öğrenilmiştir. Kuruma 2 haftada bir, İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen psikiyatri uzmanı hekim geldiği belirtilmiştir.

50. Kurumda her blokta ve katta herhangi bir acil durum olayına karşı sedye ve tekerlekli sandalyenin hazır tutulduğu görülmüştür.

51. Revirde gerçekleştirilen incelemede, elektrokardiyografi cihazı, şok cihazı, ilk yardım çantaları gibi malzemelerin bulunduğu görülmüştür.

52. Revirde 1 ilaç dolabı ve 1 ilaç odası bulunmaktadır. Dolapta kronik rahatsızlıklar için kullanılan ilaçlar, ilaç odasında ise psikiyatrik ilaçlarla birlikte yeşil ve kırmızı reçeteli ilaçların uygun şekilde bulundurulduğu görülmüştür. Kronik rahatsızlığı olup düzenli ilaç kullanan mahpuslara hekim tarafından yazılan ilaçların koğuş veya odalarında yanlarında bulundurulduğu, psikiyatrik ilaçların ise koğuş veya odaların dışında tutularak kontrollü bir şekilde verildiği öğrenilmiştir. İdare tarafından, kronik hastalığı bulunan mahpuslara ilaçlarının düzenli olarak Ceza ve Tevkifevleri İlaç Takip Sistemi (CETAS) uygulaması takip edilerek reçete edildiği ifade edilmiştir.

53. Mahpuslar tarafından revir hizmetlerine erişimin uzun sürdüğü ifade edilmiştir. İdare tarafından mahpusların muayene taleplerinin dilekçe vasıtasıyla alındığı belirtilmiş, günlük ortalama 280-350 arası mahpusun revir için dilekçe yazdığı ancak acil veya kronik rahatsızlıkları bulunanlara öncelik verilerek günlük ortalama 120 hastanın muayene edildiği bilgisi paylaşılmıştır. Son 1 yıl içinde 25.480 muayene, 1.540 pansuman ve 1.480 enjeksiyon işlemi gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

54. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla yapılan görüşmelerde, Hastaneye sevklerde gecikmelerin yaşandığı ifade edilmiştir. İncelenen belgelerden Nisan 2024'ten itibaren hastaneye sevk bekleyen 500'ün üzerinde mahpus olduğu anlaşılmıştır. İdare tarafından, Kurum dışına sevklerin genellikle Gaziantep Şehir Hastanesi, Gaziantep Üniversitesi Hastanesi ve Mücahitler Hastanesine yapıldığı, sevklerde kronik rahatsızlığı olanlara öncelik verildiği, Gaziantep Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığının personel yetersizliği sebebiyle sevklerde gecikmeler yaşanabildiği ve günlük 4-5 mahpusun sevk edildiği ifade edilmiştir. Kurumun e-doktor uygulamasında pilot kurum olarak seçildiği, bu uygulamanın faaliyete başlamasıyla ve

Şehir Hastanesindeki mahpus koğuşlarının açılmasıyla hastane sevklerinde yaşanan gecikmelerin azalacağı belirtilmiştir.

55. Kurumda, ziyaret tarihi itibarıyla ölüm orucunda olan 1 mahpus bulunmaktadır. İncelenen belgelerden mahpusun revir personeli tarafından günlük olarak kilo, tansiyon ve kan şekeri ölçümlerinin takip edildiği ve kayıt altına alındığı görülmüştür.

56. Görüşülen mahpuslar tarafından, Kurum ağız ve diş sağlığı bölümünde diş çekimi gibi muayene ve tedavilerin yapıldığı, ileri düzey tedavi ve işlemler için ise hastaneye sevk edildikleri ancak sevklerde gecikmelerin yaşanabildiği ifade edilmiştir. İdare tarafından günde ortalama 20 ila 50 hastanın muayene edildiği, son 1 yıl içerisinde 5.240 diş muayenesi yapıldığı ifade edilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

57. Psikososyal servis biriminde, 4 psikolog, 2 sosyal çalışmacı ve 5 infaz ve koruma memurunun tam zamanlı olarak görev yaptığı öğrenilmiştir.

58. Psikososyal servis tarafından Kuruma kabul edilen mahpuslar ile ilk kabul işlemleri tamamlandıktan sonra görüşme yapılarak “Hükümlü-Tutuklu Öngörüşme Tanıma ve Takip Formu” doldurulduğu ve UYAP’a kaydedildiği, Araştırma ve Değerlendirme Formunun (ARDEF) doldurularak oluşturulan Genel Risk ve İhtiyaç Raporu sonucunda bireysel müdahale görüşmelerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

59. Mahpuslar tarafından, Kuruma kabul aşamasında psikososyal servisle görüştükleri ancak daha sonraki süreçlerde dilekçelerine istinaden görüşmekte sorun yaşadıkları ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetinde yer alan psikolog tarafından, mahpus sayısına oranla personel sayısının yetersizliği sebebiyle servisin mahpuslarla tekrarlı terapi yapma olanağının düşük olduğu belirtilmiştir.

60. İdare tarafından, psikososyal servis personelinin mahpusların ailevi, maddi ve ruhsal sorunlarıyla ilgilenmek, maddi ve sosyal yardımlar hakkında yönlendirme yapmak, açık ceza infaz kurumuna ve denetimli serbestliğe ayrılma şartlarında görüş bildirmek, kurum ve kuruluşlarla iş birlikleri yoluyla mahpusların sosyal ve bireysel gelişimlerine katkı sağlayacak aktiviteler düzenlemek, mahpuslar için ödül yönetmeliği çerçevesinde uygun önerilerde bulunmak, öfke kontrolü ve salıverilme öncesi iyileştirmeye yönelik grup çalışmaları yapmak, anne yanında kalan 0-6 yaş grubundaki çocukların tüm bakım ve gelişim ihtiyaçlarını takip etmek, anneleri çocukların psikososyal gelişimi hakkında bilgilendirmek, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Mili Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokoller çerçevesinde gündüz

bakım, kreş ve anaokulu taleplerini karşılamak, personelin iletişim, empati, mesleki farkındalık vb. hakkında eğitimlerini sağlamak gibi görevleri yerine getirdiği belirtilmiştir.

61. İdare tarafından, psikososyal servis kapsamında günlük ortalama; Kuruma kabul edilen 16 mahpusla görüşüldüğü, dilekçelerine istinaden 12 mahpusla aynı gün görüşüldüğü, diğer mahpusların psikososyal servisle ilgili dilekçelerine iş yoğunluğuna göre 5 iş günü içerisinde dönüş yapıldığı, açık ceza infaz kurumu ve denetimli serbestliğe ayrılacak olan 15 mahpus için gözlem değerlendirme raporu hazırlandığı ve ölüm orucu, açlık grevi, kendine zarar verme gibi kriz durumları nedeniyle 13 mahpusla görüşüldüğü ifade edilmiştir.

62. Kurumda, giyim ve bakım eşyası gibi yardım malzemelerinin yer aldığı 1 sosyal market bulunmaktadır. Markette bulunan ürünlerin maddi durumu yetersiz olan mahpuslara ve annesi yanında kalan çocuklara verildiği belirtilmiştir. İncelenen ilgili kayıtlardan annesi yanında kalan çocuklara ve ihtiyacı olan mahpuslara giyim ve bakım eşyalarının dağıtıldığı anlaşılmıştır.

63. Çocuğu ile birlikte kalan kadın mahpuslar tarafından, bebekler için ücretsiz olarak verilen bez miktarının yeterli olmadığı ifade edilmiştir. İdare tarafından, haftalık olarak içerisinde 24 bez olan 1 paket bezin ücretsiz olarak sağlandığı, ihtiyaç halinde ek bez verildiği belirtilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

64. Kurum eğitim servisi bünyesinde 2 kadrolu, 1 sözleşmeli ve 3 ücretli öğretmen, 1 infaz ve koruma başmemuru ile 4 infaz ve koruma memurunun mesai saatleri içerisinde görev yaptığı öğrenilmiştir.

65. Kurumda; açık öğretim ortaokuluna kayıtlı 69, açık öğretim lisesine kayıtlı 415 ve açık öğretim fakültesine kayıtlı 15 mahpus olduğu bilgisi edinilmiştir. Açık öğretim ortaokul ve lise ders kitaplarının Halk Eğitim Müdürlüklerinden ücretsiz olarak temin edildiği, açık öğretim fakültesine kayıtlı mahpusların ders kitaplarının yakınları ya da Kurum vasıtasıyla tedarik edildiği belirtilmiştir. Görüşülen mahpuslar ders kitaplarının temininde bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

66. Kurumda 150 kişi kapasiteli 1 konferans salonu bulunmaktadır. Salonun konser ve seminer gibi etkinlikler için kullanıldığı öğrenilmiştir.

67. Kurumda, 2 infaz ve koruma memurunun mesai saatleri içerisinde görev yaptığı 1 kütüphane mevcuttur. Kütüphanede toplam 4.462 kitabın bulunduğu öğrenilmiştir. Mahpusların koğuştta toplam 13 kitap bulundurma hakkı olduğu ve bu sayıya ders kitapları,

sözlük ve dini kitapların dâhil edilmediği bilgisi edinilmiştir. Son bir yıl içerisinde Kurum kütüphanesi ve İl Halk Kütüphanesinden toplam 15.212 kitabın mahpuslara teslim edildiği belirtilmiştir.

68. Mahpuslar tarafından, paylaşılan kitap listeleri esasa alınarak dilekçeyle kütüphaneden ve İl Halk Kütüphanesinden kitap talep ettikleri ancak kitaplara erişimde sorun yaşadıkları ifade edilmiştir. Kütüphanede yapılan incelemede; mahpuslarca dilekçeleri ile talep edilen 3 kitaptan genellikle 1 kitabın ilgisine verildiği görülmüş, kütüphanenin kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

69. Kurum manevi rehberlik biriminde 8 erkek vaiz ve 1 kadın vaize görev yapmaktadır. Manevi rehberlik biriminde; Kuruma yeni gelen mahpuslarla görüşme yapıldığı, koğuş ziyaretleri ve mahpuslarla bireysel görüşme gerçekleştirildiği, Kur'an-ı Kerim okuma, tefsir, hadis ve siyer derslerinin verildiği, Ramazan ayında ve kandil günlerinde özel programlar düzenlendiği belirtilmiştir.

70. Kurumda, 14 derslik ve mahpusların mahkeme kararlarına erişim ve eğitim faaliyetleri için kullandığı 1 bilgisayar sınıfı mevcuttur. Dersliklerin ve bilgisayar sınıfının temiz ve düzenli olduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından derslik ve sınıfın kullanımına dair bir şikâyet alınmamıştır.

71. Kurumda 2 açık ve 1 kapalı spor salonu mevcuttur. Kurumda her koğuşun ayda 1 defa 1 saat kapalı ve 1 saat açık spor salonundan faydalandırıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde bu bilgi doğrulanmıştır.

72. Kurumda, kadın mahpuslar için 1 fitness salonu bulunmaktadır. Salonda, 2 adet yürüyüş bandı, 2 adet bisiklet, 7 adet pilates topu ve yoga matlarının bulunduğu görülmüştür. Kadın mahpuslar tarafından, fitness salonundan faydalandıkları ifade edilmiştir.

73. Kurumda, anne refakatindeki çocukların kullanımına ayrılmış 1 çocuk oyun alanı ve bu alan içerisinde 1 sinema odası bulunmaktadır. Çocuk oyun alanında; yerlerin yumuşak malzeme ile kaplı olduğu ve çok sayıda oyuncak ile diğer eşyaların bulunduğu görülmüştür. Alana aynı koğuşta bulunan kadın mahpusların çocuklarıyla birlikte çıkarıldığı görülmüş, her koğuşun günlük ortalama 1.5 saat süreyle alanı kullanabildikleri öğrenilmiştir.

74. Kurumda iş yurdu faaliyeti olarak kantin, çamaşırhane, terzihane, fotoğraf ve fotokopi birimlerinin bulunduğu, bu birimlerde personel ve mahpusların birlikte çalıştığı öğrenilmiştir.

75. İdare tarafından, 2024 yılında 29/8/2024 tarihine kadar, 1. ve 2. kademe okuma-yazma, filografi, resim, bağlama, amigurimi, geri dönüşüm, saç sakal kesimi, bayan kuaförü ve emlak danışmanlığı kurslarının açılmış olduğu, 2024/2025 eğitim öğretim yılındaki kurs

taleplerinin ve usta öğretici görevlendirmesinin Halk Eğitim Merkezine iletildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, Kurumdaki kurs ve atölye faaliyetinin yetersiz olduğu, son 3 aydır kurs açılmadığı ifade edilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

76. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olan mahpuslara ayda 1 defa açık görüş ve 1 defa kapalı görüş; diğer mahpuslara ise ayda 1 defa açık görüş ve 3 defa kapalı görüş hakkı tanındığı İdare ve görüşülen mahpuslar tarafından ifade edilmiştir. Açık ve kapalı görüşlerden her mahpusun 30-40 dakika aralığında faydalandırıldığı belirtilmiştir.

77. Kurumda 4 açık görüş salonu mevcuttur. Salonlarda yeteri kadar masa ve sandalye bulunduğu, salonların aydınlık ve havadar olduğu görülmüştür.

78. Kurumda toplam 54 kapalı görüş kabini bulunmaktadır. Görüşme kabinlerinde mahpuslar ile ziyaretçilerin arasının kırılmaz cam ile ayrıldığı ve görüşmelerin ahize ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede ahizelerin cızırtılı ve kısık ses verdiği tespit edilmiştir.

79. Kurumda koğuşlarda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında mahpusların sesli ve görüntülü görüşme yapabilmesine imkân tanıyan cihazların bulunduğu görülmüştür. ACEP üzerinden görüşme hakkının her bir mahpus için haftalık 30 dakika olduğu öğrenilmiştir. Mahpusların bir önceki hafta açık veya kapalı görüş gerçekleştirmemeleri hâlinde ilave 30 dakika tanımlandığı bilgisi paylaşılmıştır.

80. Kurumda ayrıca 80 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mevzuat gereğince ACEP sisteminden yararlanamayan mahpusların haftalık olarak 10 dakika sesli görüşme gerçekleştirebildikleri, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almış mahpusların ise 15 günde bir ve 10 dakika olacak şekilde sesli olarak görüşme gerçekleştirebildikleri bilgisi edinilmiştir.

81. Kurumda 4 eş görüşme odası mevcut olup her odada bir adet çift kişilik yatak, tuvalet ve banyo bulunduğu, odalarda kamera bulunmadığı; genel itibarıyla odaların temiz ve aydınlık olduğu görülmüştür. Eş görüşme odalarının kapılarının hemen yanında acil çağrı butonları mevcut olup butonların çalışır vaziyette olduğu anlaşılmıştır. İdare tarafından, 2024 yılı içerisinde 121 mahpusun eş görüş ödülünden faydalandığı belirtilmiştir.

82. Koğuş ve odalardaki televizyonlarda haber, belgesel, müzik, spor, film, Arapça ve Kürtçe dillerinde yayın yapan kanallar ile çocuk kanalları dâhil olmak üzere toplam 44 kanalın yayında olduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından, televizyon kanallarının anket yapılarak belirlendiği ifade edilmiştir.

83. Kurumda 20 avukat görüşme odası mevcuttur. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede avukat görüşme odalarının konuşulanların dışarıdan duyulmayacağı şekilde tasarlandığı görülmüştür. Mahpuslar tarafından, avukat görüşü konusunda sorun olmadığı ifade edilmiştir.

84. Kurumda 7 Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odasının bulunduğu ve kullanılabilir vaziyette olduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından, SEGBİS konusunda şikâyet iletilmemiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

85. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

86. Bazı mahpuslar tarafından personelin kendilerine karşı kaba bir üslup kullandığı ifade edilmiş olup bu kapsamda personele kişiler arası iletişim, hassas gruplara mensup bireylerle iletişim ile işkence ve kötü muamelenin önlenmesi konularında eğitim verilmesi,

87. Koğuş ve odalardaki eski ve kullanılamaz durumdaki yatakların tespit edilerek yenileriyle değiştirilmesi,

88. Koğuş ve odalardaki eski ve paslı dolapların tespit edilerek yenileriyle değiştirilmesi,

89. Fiziksel durumu kötü olan sigara içilmeyen koğuştaki gerekli tadilat çalışmalarının yapılması,

90. Çağrı butonu zil sistemi sesinin uygun seviyeye yükseltilmesi,

91. Kurumda böcek sorununun giderilmesi amacıyla daha sık aralıklarla ve etkin ilaçlamanın yapılması,

92. Suyun üst katlardaki koğuşlara yeterli miktarda sağlanması ve koğuş/odalara verilen sıcak su süresinin artırılması amacıyla gerekli çalışmaların yapılması,

93. Kurumda bulunan yumuşak odalarda mahremiyetin sağlanması amacıyla kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görmeyecek şekilde konumlandırılması veya görüntünün tuvaleti gören kısımlarının dijital olarak kapatılması,

94. Kantinde konserve ürünleri, pantolon ve ayakkabı satılması,

95. Mahpuslara verilen yemek miktarına ilişkin şikâyetlerin değerlendirilmesi ve hastaneye giden mahpuslara ilave kumanya verilmesi,

96. Haftalık ücretsiz olarak verilen 24 adet bebek bezi sayısının ihtiyaç duyan bebekler için artırılması⁷,

97. Kütüphanedeki kitap sayısı ve çeşitliliğinin artırılması,

98. Kurs sayısı ile çeşitliliğinin mahpusların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda artırılması,

99. Kapalı görüşlerde kullanılan telefon ahizlerinin tamir edilmesi, cızırtı ve kısık ses sorununun çözülmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Gaziantep Şehir Hastanesine Yönelik Tavsiye

100. Hastanede mahpus koğuşlarının açılması için gerekli çalışmaların yapılması hususu tavsiye edilmektedir.

3. Şehitkamil İlçe Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye

⁷ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in “Sağlık ve anasının yanında kalan çocuklar” başlıklı 12’nci maddesinin ikinci fıkrası şu şekildedir: “Ceza infaz kurumunda, anasıyla birlikte kalan çocuklar ve süt emziren anaların ihtiyacı için, kurumun güvenliğini tehlikeye düşürmemek koşuluyla cins ve miktarı idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen veya hekim tarafından lüzumlu görülen gıda maddeleri ile biberon, süt pompası, mama ısıtıcısı, mama sandalyesi gibi yeme ve içmede kullanılan araç ve gereçler ile giyim eşyası, çocuk bezi, beşik gibi temel ihtiyaç malzemeleri, metal olmayan ve tehlike arz etmeyen oyuncaklar ile çocuğun gelişimini destekleyen eğitim-öğretim ve kırtasiye malzemelerinin bulundurulmasına izin verilebilir ve bu fıkra kapsamında izin verilen eşyalar ile gıda maddeleri kurum tarafından sağlanır.”

101. Kurumda, kurs ve atölye faaliyetlerinin yapılabilmesi amacıyla gerekli eğitici desteğinin sağlanması

hususunu tavsiye edilmektedir.

4. Gaziantep İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

102. Hastane sevk raporu düzenlenmiş mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmesi⁸

hususunu tavsiye edilmektedir.

5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

103. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması⁹

hususunu tavsiye edilmektedir.

⁸ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapishanenin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanıma sahip olur.”

⁹ Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT), 2’nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: “Aşırı kalabalık, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.”; para.50: “CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir.”